

מינהל החינוך הדתי

מדינת ישראל

משרד החינוך

ראמ"ה

הרשות הארצית

למדידה והערכה בחינוך

מבחן פנימי בתושבע"פ לכיתה ו

שם התלמיד/ה

הכיתה

135-TOSH-016-6-SOF-pnimi

135

תלמידים יקרים,

לפניכם מבחן בתושבע"פ.

לרשותכם 90 דקות.

קראו בעיון את ההוראות, וענו בתשומת לב על השאלות.

במבחן שלושה חלקים:

חלק א – דינים. עליכם לענות על השאלות בחלק זה.

חלק ב – גמרא וחלק ג – משנה. עליכם לענות על השאלות רק בחלק אחד, לפי הנחיית המורה.

בהצלחה!

חלק א: דינים

1. סמנו ✓ ליד שתי הברכות (מתוך שלוש הברכות) שאומרים בתפילת "מוסף" של ראש השנה.

(1) _____ "זיכרונות"

(2) _____ "כל נדרי"

(3) _____ "שהחינו"

(4) _____ "מלכויות"

(5) _____ "בונה ירושלים"

2. סוכה כשרה גם אם הדפנות שלה אינן נוגעות בקרקע. מהו המרחק הגדול ביותר המותר בין תחתית הדפנות לקרקע?

1 שלושה טפחים

2 חמישה טפחים

3 שבעה טפחים

4 עשרה טפחים

3. לפניכם הלכה מהלכות חג הסוכות, שבה מקרה, דין וטעם.

הקיפו את כל מילות הדין.

"ערב סוכות לא יאכל מחצות ואילך כדי שיאכל בסוכה לתיאבון..." (סימן קט, א).

4. לפניכם הלכה מהלכות חנוכה, שבה דין וטעם.

הקיפו את כל מילות הטעם.

"מדליקים נר חנוכה בבית־הכנסת ומברכים עליו לפרסם הנס" (סימן קיג, יג).

5. באיזו ברכה בתפילת "העמידה" מוסיפים ואומרים: "משיב הרוח ומוריד הגשם"?

1 בברכה הראשונה – "אבות"

2 בברכה השנייה – "גבורות"

3 בברכה השלישית – "קדושת השם"

4 בברכה התשיעית – "ברכת השנים" ("ברך עלינו")

6. אדם לא אמר: "ותן טל ומטר" בחורף, ונזכר בכך רק בברכת "על הצדיקים".

מה עליו לעשות?

1 לחזור לתחילת התפילה.

2 להמשיך את התפילה כרגיל.

3 לחזור ל"ברכת השנים" ("ברך עלינו").

4 להשלים בברכת "שומע תפילה".

7. מדוע מאחרים את תפילת ערבית במוצאי שבת?

- 1 כדי להוסיף מהחול על הקודש.
- 2 כדי להימנע מחילול שבת בטעות.
- 3 כדי להספיק לסיים סעודה שלישית.
- 4 כדי לאפשר לאנשים להגיע ברכב לבית הכנסת.

8. מוקצה הוא דבר שאסור לטלטל בשבת. יש סוגים שונים של מוקצה.

מהו "מוקצה מחמת חסרון כיס"?

9. אדם לא הבדיל במוצאי שבת. מהו הזמן האחרון שבו הוא יכול להבדיל?

- 1 סוף יום ראשון
- 2 סוף יום שלישי
- 3 סוף יום רביעי
- 4 כניסת השבת הבאה

10. לפניכם היגדים הקשורים למלאכות שבת.

סמנו ✓ ליד **שלושת** ההיגדים הנכונים.

- (1) _____ מותר לקרוע נייר טואלט בשבת.
- (2) _____ אסור להלוות כסף בשבת בשל חשש כתיבה.
- (3) _____ מותר לשחק גולות על חול בשבת.
- (4) _____ הנותן מתנה לחברו בשבת צריך להקנות לפני השבת.
- (5) _____ מותר בשבת להניח קלפים, שעליהם כתובות אותיות, זה ליד זה כדי ליצור מילה.
-
-

11. מה פירוש המושג "שכר שבת"?

12. בהלכות שבת כתוב: "כלי שמלאכתו לאיסור מותר לטלטלו, בין לצורך גופו... ובין לצורך

מקומו..." (סימן עז, כו).

מתי מותר לטלטל את הכלי, לפי המילים "לצורך גופו"?

- 1 אם צריכים את המקום שעליו מונח הכלי.
- 2 אם הכלי מלוכלך והלכלוך מפריע לשמחת השבת.
- 3 אם רוצים להשתמש בכלי בשביל מלאכה מותרת.
- 4 אם רוצים להזיז את הכלי מהשמש לצל כדי שלא יינזק.

13. לפניכם הלכה מהלכות שבת, שבה מקרה, דין וטעם:
"מי ששהה מלהתפלל מנחה בערב שבת עד שקיבלו הקהל שבת לא יתפלל מנחה באותו בית כנסת שכיוון שהקהל קידשו היום לא יעשנו חול אצלם..." (סימן סא, א).

א. העתיקו את שתי המילים האחרונות של המקרה.

ב. העתיקו את שתי המילים האחרונות של הדין.

14. מדוע נשים חייבות במצוות תפילה?

1 כי האימהות המוזכרות בתורה התפללו.

2 כי תפילה היא "מצוות עשה שהזמן גרמא".

3 כי תפילה היא מצווה הנוהגת בכל יום.

4 כי תפילה היא בקשת רחמים.

15. מאילו הלכות לקוח המושג: "י"ג מידות"?

1 שבת

2 חנוכה

3 סליחות

4 ראש חודש

16. לפי ההלכה, מה נכון בנוגע לאדם שאין לו כסף כדי לתת צדקה לעני?

- 1 הוא פטור ממצוות צדקה.
- 2 הוא צריך להתחייב לתת צדקה בפעם אחרת.
- 3 הוא צריך לומר לעני דברי נחומים ופיוסים.
- 4 הוא צריך ללוות כסף כדי לקיים מצוות צדקה.

17. עני ועשיר מבקשים הלוואה.

לפי ההלכה, מתי יש לתת את ההלוואה לעשיר **ולא** לעני?

18. מה פירוש המושג "מדברי סופרים"?

חלק ב: גמרא

שימו לב

חלק ב – גמרא וחלק ג – משנה.
עליכם לענות על השאלות רק בחלק אחד,
לפי הנחיית המורה.

19. מה נכון בנוגע למחלוקת בין אביי ובין רבא?

- 1 המחלוקת היא בזוטו של ים.
- 2 המחלוקת היא בדבר שיש בו סימן.
- 3 המחלוקת היא בדבר שאין בו סימן.
- 4 המחלוקת היא אם מעות מפוזרות שייכות למוצא.

20. מה פירוש המושג "היכי דמי"?

21. "אמר רבי יצחק אדם עשוי למשמש בכיסו בכל שעה" (דף כא, ע"ב).

רבי יצחק מסביר מדוע מוצא אבדה אינו צריך להכריז עליה.
באיזו אבדה מדובר?

- 1 בעיגולי דבילה
- 2 ברימונים ובתמרים
- 3 במעות מפוזרות
- 4 בכלי שבתוכו מעות

22. בדף כא, ע"ב כתוב:

"תא שמע ולשוונות של ארגמן הרי אלו שלו ואמאי הא לא ידע דנפל מיניה התם נמי".

א. הקיפו את המילה הראשונה של הקושיה.

ב. הסבירו לפי מה קבעתם שזו המילה הראשונה של הקושיה.

23. הסבירו את המושג "יאוש שלא מדעת".

24. לפניכם ברייתא שבה מקרה, דין וטעם:

"המוצא מעות בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ובכל מקום שהרבים מצויין שם הרי אלו שלו מפני שהבעלים מתיאשין מהן" (דף כא, ע"ב).

א. העתיקו את המילה האחרונה במקרה.

ב. העתיקו את המילה האחרונה בדין.

ג. העתיקו את המילה האחרונה בטעם.

25. "תא שמע מאימתי כל אדם מותרים בלקט משילכו בה הנמושות" (דף כא, ע"ב).

הגמרא מביאה משנה זו כדי להקשות על –

1 אביי.

2 רבא.

3 רב פפא.

4 רבי אבהו.

26. לפניכם רשימה של חכמים.

הקיפו ליד כל שם **תנא** או **אמורא**.

1.	רב פפא	תנא / אמורא
2.	רבי יוחנן	תנא / אמורא
3.	רבי מאיר	תנא / אמורא
4.	רבי יהודה	תנא / אמורא
5.	רבי ירמיה	תנא / אמורא

27. בדף כא, ע"ב כתוב: "אי הכי אפילו רישא נמי".

מהו תפקיד המילים "אי הכי" במשפט זה?

- 1 פתיחה של תירוץ
- 2 פתיחה של הוכחה
- 3 פתיחה של מחלוקת
- 4 פתיחה של קושיה

28. לפי רבא, מדוע אסור לקחת זיתים שנשרו מן העץ לפני שיתייאשו הבעלים?

- 1 כי זיתים הם חשובים.
- 2 כי זיתים חזותם מוכיחה עליהם.
- 3 כי זיתים נמאסים לאחר נפילתם.
- 4 כי עד שידעו הבעלים שנפלו הזיתים, יחלוף זמן רב.

29. לפניכם ארבעה פסוקים.

לפי איזה פסוק לומדים את ההוכחה הסופית שייאוש שלא מדעת לא הווי ייאוש?

- 1 "לא תוכל להתעלם".
- 2 "כן תרימו גם אתם".
- 3 "השב תשיבם לאחיד".
- 4 "אשר תאבד ממנו ומצאתה".

30. יע"ל קג"ם הם ראשי תיבות של -

- 1 מחלוקות שבהן הלכה כרבא.
- 2 מחלוקות שבהן הלכה כאביי.
- 3 מחלוקות שבהן הלכה כרבי יצחק.
- 4 מחלוקות שבהן הלכה כרבי ירמיה.

31. מה הכוונה במילים "תיובתא דרבא תיובתא"?

- 1 קשה לשיטת רבא.
- 2 יש הוכחה לדברי רבא.
- 3 אפשר לתרץ את דברי רבא.
- 4 רבא מודה במקרה זה לאביי.

32. בטבלה שלפניכם כתובות מילים בארמית, לשון הגמרא.

כתבו ליד כל מילה את הפירוש שלה בעברית.

השתמשו במילים במסגרת שמתחת לטבלה.

הפירוש בעברית	המילים בארמית	
	השתא	1.
	אימא	2.
	בציר	3.

• פחות • יותר • אָמור • שָׁם • עכשיו • אולי

המשיכו לעבוד בעמוד הבא.

עיינו בדף הגמרא שבעמוד 21, וענו על שאלות 33–36.

33. במשנה כתוב: " ... מצא... ככרות של נחתום... הרי אלו שלו" (דף כא, ע"א).

מדוע הככרות שלו?

- 1 כי הן זולות.
- 2 כי הן כבדות.
- 3 כי קשה לאסוף אותן.
- 4 כי אין בהן סימן.

34. רש"י מסביר במשנה את ההבדל בין "ככרות של נחתום" ובין "ככרות של בעל בית".
הקיפו בדף הגמרא את הדיבור המתחיל בפירושו של רש"י שבו הוא מסביר את ההבדל הזה.

35. מה פירוש הביטוי "במכנשתא דבי דרי", לפי רש"י?

36. הקיפו נכון או לא נכון ליד כל אחד מהמשפטים שלפניכם.

- 1. קב תמרים וקב רימונים בארבע אמות חשובים למי שאיבד אותם. נכון / לא נכון
- 2. קשה לאסוף קב תמרים וקב רימונים המפוזרים בארבע אמות. נכון / לא נכון

חלק ג: משנה

שימו לב

חלק ב – גמרא וחלק ג – משנה.
עליכם לענות על השאלות רק בחלק אחד,
לפי הנחיית המורה.

37. במסכת פסחים א, א כתוב: "ולמה אמרו שתי שורות במרתף? מקום שמכניסין בו חמץ!"

מה מסבירות המילים המודגשות?

- 1 מי בודק את החמץ בשתי השורות במרתף.
- 2 מתי בודקים את החמץ בשתי השורות במרתף.
- 3 איך בודקים את החמץ בשתי השורות במרתף.
- 4 מדוע בודקים את החמץ בשתי השורות במרתף.

38. במסכת פסחים א, ג כתוב: "רבי יהודה אומר: בודקין אור ארבעה עשר ובארבעה עשר

שחרית ובשעת הביעור."

מה פירוש המילה "שחרית" במשנה הזו?

39. במסכת פסחים א, ג כתוב: "ומה שמשייר, יניחנו בצנעא – כדי שלא יהא צריך בדיקה

אחריו."

למה מתכוונים במילה "אחריו"?

- 1 אחרי החג
- 2 אחרי הבודק
- 3 אחרי החמץ שנעלם
- 4 אחרי שִׁרְפַת החמץ

40. אדם שלא בדק חמץ ונזכר יום לאחר שביעי של פסח, מה עליו לעשות, לדעת חכמים?

41. במסכת פסחים א, ד כתוב: "ורבי יהודה אומר: אוכלין כל ארבע, ותולין כל חמש, ושורפין בתחילת שש."

למה מתכוונים במילים המודגשות?

- 1 שבשעה החמישית מותר להמשיך ולאכול את החמץ.
- 2 שבשעה החמישית חובה לבדוק שוב את החמץ בבית.
- 3 שבשעה החמישית אסור לאכול את החמץ, אבל עדיין אין חובה לשרוף אותו.
- 4 שבשעה החמישית צריך לתלות את החמץ בשקית מחוץ לדלת עד שיגיע זמן הביעור.

42. בליל הסדר שותים ארבע כוסות יין.

כתבו בטבלה שלפניכם מתי שותים כל כוס יין.
השתמשו באפשרויות במסגרת שמתחת לטבלה.

מתי שותים כל כוס יין?	כוס היין	
	כוס ראשונה	1.
	כוס שנייה	2.
	כוס שלישית	3.
	כוס רביעית	4.

• לאחר אמירת ה"הלל" • לאחר אמירת עשר המכות • לאחר אמירת הקידוש
• לאחר אמירת "מה נשתנה" • לאחר אמירת ה"מגיד"
• לאחר אמירת ברכת המזון

43. רבן גמליאל היה אומר: "כל שלא אמר שלושה דברים אלו בפסח לא יצא ידי חובתו".

מהם שלושת הדברים?

1. _____
2. _____
3. _____

44. במסכת פסחים י, ו כתוב: "עד היכן הוא אומר? בית שמאי אומרים: עד אם הבנים שמחה. ובית הלל אומרים: עד חלמיש למעינינו מים."
מהו הנושא של מחלוקת זו?

- 1 אמירת קידוש
- 2 אמירת "הלל"
- 3 אמירת ברכת המזון
- 4 אמירת "מה נשתנה"

45. במסכת בבא קמא ג, א כתוב: "המניח את הכד ברשות הרבים ובא אחר ונתקל בה ושברה פטור ואם הוזק בה בעל החבית חייב בנוזקו נשברה כדו ברשות הרבים והוחלק אחד במים או שלקה בחרסיה חייב."
הקיפו את **כל** מילות הדין במשנה הזו.

46. במסכת בבא קמא ג, ב כתוב: "השופך מים ברשות הרבים והוזק בהן אחר חייב בנוזקו המצניע את הקוץ ואת הזכוכית והגודר את גדרו בקוצים וגדר שנפל לרשות הרבים והוזקו בהן אחרים חייב בנוזקן"
הקיפו את המילה שבה הרישא של המשנה **מסתיימת**.

47. במסכת בבא קמא ג, ג כתוב: "המוציא את תבנו ואת קשו לרשות הרבים לזבלים, והוזק בהן אחר - חייב בנוקו. **וכל הקודם בהן - זכה.**"
מדוע מותר לקחת את התבן?

- 1. כי המוציא תבן לרשות הרבים, מפקיר את התבן שלו.
- 2. כי בעלי החיים ממילא יאכלו את התבן הנמצא ברשות הרבים.
- 3. כי האדם שניזוק מהתבן שברשות הרבים, לוקח את התבן כפיצוי.
- 4. כי חכמים קנסו את מוציא התבן על שהוציא אותו לרשות הרבים.

48. מה הם חמשת התשלומים שהחובל בחברו חייב?

- 1. _____
- 2. _____
- 3. _____
- 4. _____
- 5. _____

49. במסכת בבא קמא ח, א כתוב: "נפל מן הגג והזיק ובייש חייב על הנזק ופטור על הבושת שנאמר ושלחה ידה..."

- א. הקיפו את **מילות הפסוק** שבמשנה הזו.
- ב. הסבירו לפי מה קבעתם שאלה מילות הפסוק.

50. במסכת בבא קמא ח, ו כתוב: "אמר רבי עקיבא: אפילו עניים שבישראל, רואין אותם כאילו הם בני חורין שירדו מנכסיהם, שהם בני אברהם יצחק ויעקב."
מה הוא הדין, לפי רבי עקיבא?

- 1 שתשלום בושת שווה לכל יהודי.
- 2 שגם עניים צריכים לקיים מצוות צדקה.
- 3 שאדם עני שפרע ראש אישה, אינו צריך לשלם.
- 4 שלכל יהודי שניזק, צריך לשלם כשומר קישואין.

51. במסכת בבא קמא ח, ו כתוב: "החובל בעצמו אף על פי שאינו רשאי פטור אחרים שחבלו בו חייבין והקוצץ נטיעותיו אף על פי שאינו רשאי פטור אחרים שקצצו את נטיעותיו חייבים."
הקיפו את המילה הראשונה בכל אחד מארבעת המקרים שבמשנה זו.

52. במסכת בבא קמא ח, ז כתוב: "האומר: סמא את עיני, קטע את ידי, שבור את רגלי – חייב. על מנת לפטור – חייב."
למה הכוונה במילים "על מנת לפטור"?

53. בטבלה שלפניכם כתובות מילים בלשון חכמים.

כתבו את הפירוש של כל מילה.

השתמשו באפשרויות במסגרת שמתחת לטבלה.

המילים בלשון חכמים	הפירוש
1. סומא	
2. אומדין	
3. חובל	

• שומרים • פוצע • כסף • עיוור • חירש • מעריכים

54. לפניכם חמישה היגדים הקשורים להלל.

סמנו ✓ ליד שלושת ההיגדים הנכונים.

(1) _____ הלל היה אמורא.

(2) _____ הלל היה נשיא.

(3) _____ שמאי היה רבו של הלל.

(4) _____ רבן יוחנן בן זכאי היה תלמידו של הלל.

(5) _____ הלל שימש את שמעיה ואת אבטליון.

כל הזכויות שמורות למדינת ישראל, משרד החינוך, ראמ"ה. השימוש במסמך זה, לרבות הפריטים שבו, מוגבל למטרות לימוד אישיות בלבד או להוראה ולבחינה על ידי מוסד חינוך בלבד, לפי הרשאה מפורשת למוסד חינוך באתר ראמ"ה. זכויות השימוש אינן ניתנות להעברה. חל איסור מפורש לכל שימוש מסחרי וכן לכל מטרה אחרת שאינה מסחרית. אין להעתיק, להפיץ, לעבד, להציג, לשכפל, לפרסם, להנפיק רישיון, ליצור עבודות נגזרות בין על ידי המשתמש ובין באמצעות אחר לכל מטרה או למכור פריט מפרטי המידע, התוכן, המוצרים או השירותים שמקורם במסמך זה. תוכן המבחנים, לרבות טקסט, תוכנה, תמונות, גרפיקה וכל חומר אחר המוכלל במסמך זה, מוגן על ידי זכויות יוצרים, סימני מסחר, פטנטים או זכויות יוצרים וקניין רוחני אחרות, ועל פי כל דין; כל זכות שאינה ניתנת במסמך זה במפורש, דינה כזכות שמורה.

135-TOSH-016-6-SOF-pnimi

135

135-06-06-01-01-015-016-02

מבחן פנימי 135 בתושבע"פ לכיתה ו

